

خودآموز سازدهنی بلوز

مادنی مرکزی

باسازدهنی بلوز بیافیم

سرشناسه	: مزکی، مانی، ۱۳۶۷-
عنوان و نام پدیدآور	: با سازدهنی بلوز ببافیم: خودآموز سازدهنی دیاتونیک/ تالیف مانی مزکی؛ ویراستار محدثه واضحی.
مشخصات نشر	: تهران: هم آواز، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۸۸ ص.: مصور، جدول، پار تیسویون.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۵۴-۴۴-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۸۶.
عنوان دیگر	: خودآموز سازدهنی دیاتونیک.
موضوع	: سازدهنی - آموزش Harmonica -- Instruction and study موسیقی برای سازدهنی - پار تیسویون Harmonica music -- Scores and parts
رده بندی کنگره	: MT۶۸۲/۳
رده بندی دیویی	: ۷۸۸/۸۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۴۸۳۳۵۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

با سازدهنی بلوز ببافیم خودآموز سازدهنی دیاتونیک

تألیف: مانی مزکی • ویراستار: محدثه واضحی

آماده سازی و امور فنی پیش از چاپ: هامان قدسی • طرح جلد: محیا فرمانی • طراح فیگور: آلاله زرگامی
ضبط و پالایش فایل های صوتی: کاوه عابدین (استودیو صبا)
چاپ اول: زمستان ۱۴۰۲ • شمارگان: ۵۵۰ • قیمت:
لیتوگرافی: افست گرافیک • چاپ: علوی • صحافی: سیمی ساز
شابک ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۵۴-۴۴-۲ ISBN: 978-600-7454-44-2

نشر هم آواز: تهران، خیابان انقلاب، بین بهار و پیچ شمیران، پلاک ۴۰۰
طبقه دوم، شماره ۷، کد پستی: ۱۱۴۸۸۷۳۸۳۶
تلفن: ۷۷۶۱۲۶۸۲-۷۷۶۱۲۹۲۱-۲۱

nashrehamavaz info@hamaavaz.com

تمامی حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد به هر شکلی بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

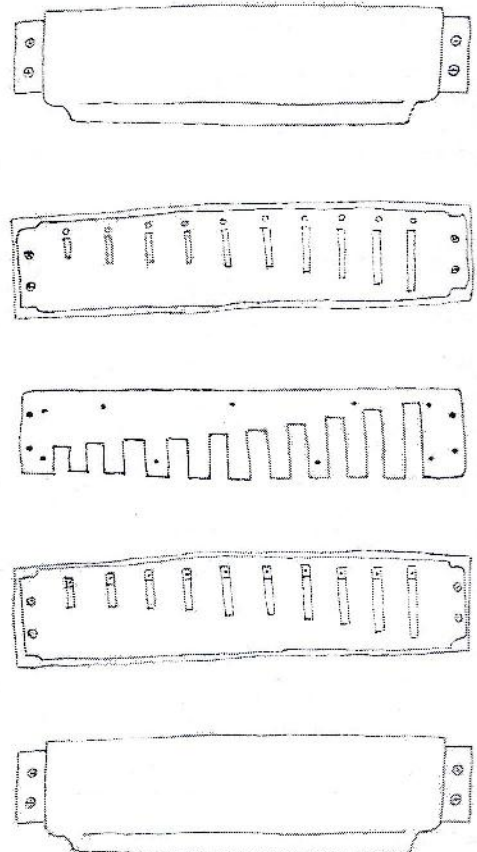
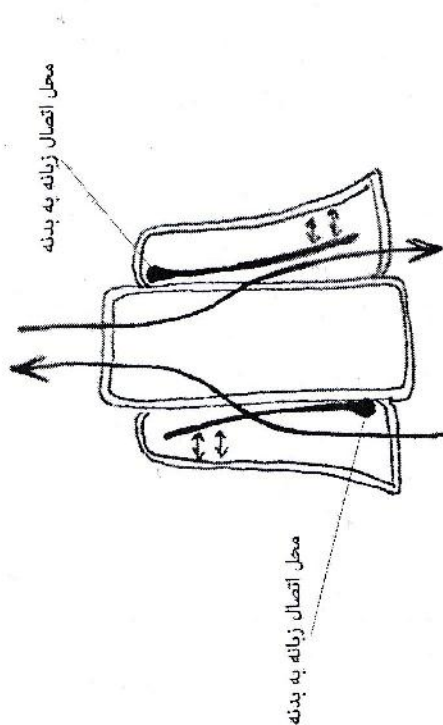
فهرست

۷ پیشگفتار نویسنده
۸ نحوه‌ی استفاده از کتاب و فایل‌های صوتی
۹ معنای نشانه‌های به کار رفته در این کتاب
۱۰ تاریخچه‌ی موسیقی بلوز
۱۲ تاریخچه‌ی سازدهنی بلوز
۱۴ آناتومی سازدهنی دیاتونیک
۱۵ مراقبت و نگهداری
۱۶ چگونه سازدهنی را در دست بگیریم؟
۱۷ نحوه‌ی قرارگیری نت‌ها در سازدهنی دیاتونیک ده‌سوراخه در گام دو ماژور
۱۸ شیوه‌ی تنفس درست در سازهای بادی
۱۹ نواختن سازدهنی
۲۲ نت نقطه‌دار
۲۲ خط اتحاد
۲۵ Mary Had a Little Lamb
۲۵ Little Star
۲۶ Jingle Bells
۲۷ ویبره با دست
۲۸ Bank of the Ohio
۲۹ استکاتو
۲۹ کشش چنگ
۳۱ Happy Birthday
۳۱ Michael Row the Boat Ashore
۳۱ Kiss the Blarnet Stone
۳۲ لگاتو
۳۲ Brahm's Lullaby
۳۳ تکنیک اسلاید و تریل آف (گلیساندو)
۳۵ تریوله
۳۵ Just Stop
۳۶ اکتاو اول و سوم سازدهنی
۳۷ ساختار نظری موسیقی بلوز
۳۸ Number 1
۳۸ Number 2
۳۹ ریتم شافل، سوئینگ یا مختلط
۴۰ اجرای ریتم با سازدهنی
۴۱ Rhythm Now •
۴۱ Train One •

۴۲	● ریتم قطار
۴۲	● از طریق دیافراگم
۴۲	● از طریق زبان
۴۳	● از طریق لب
۴۴	● تمرین‌هایی برای اجرای چند تکنیک دیگر با زبان
۴۵	● بند
۴۵	● اجرای بند در سوراخ‌های بازدمیدنی (سوراخ‌های اول تا ششم به استثنای سوراخ پنجم)
۵۰	● Cat Nip
۵۱	● The Winston-Salem Waltz
۵۱	● Four Bend Waltz
۵۲	● Ridin' the Line
۵۳	● اجرای بند در سوراخ‌های دمیدنی (سوراخ‌های هشتم تا دهم)
۵۵	● Blue Lights – Blue City
۵۶	● Boogie on Stevie!
۵۷	● کراس پوزیشن
۵۸	● گام سل بلوز
۵۸	● Im Comming
۵۹	● تکنیک‌های تکمیلی
۵۹	● گریس نت
۶۰	● ویبره از گلو
۶۰	● تریل
۶۱	● تانگ بلاک
۶۱	● ریتم آکاردئونی
۶۲	● قورقور!
۶۲	● گام ر بلوز
۶۳	● We Will Funk U
۶۴	● اور-بلو
۶۶	● Autumn Leaves
۶۷	● Blues Hi
۶۸	● Like as Feeling Good
۶۹	● Bang!
۷۱	● مقدماتی بر بداهه‌نوازی
۷۵	● ایجاد و بهبود حس و لحن در نواختن سازدهنی
۷۸	● تمرین‌هایی برای تسلط بیشتر و بهتر روی سازدهنی
۸۰	● بیوست شماره یک: تئوری موسیقی
۸۷	● بیوست شماره دو: بشناسید و بشنوید
۸۸	● منابع

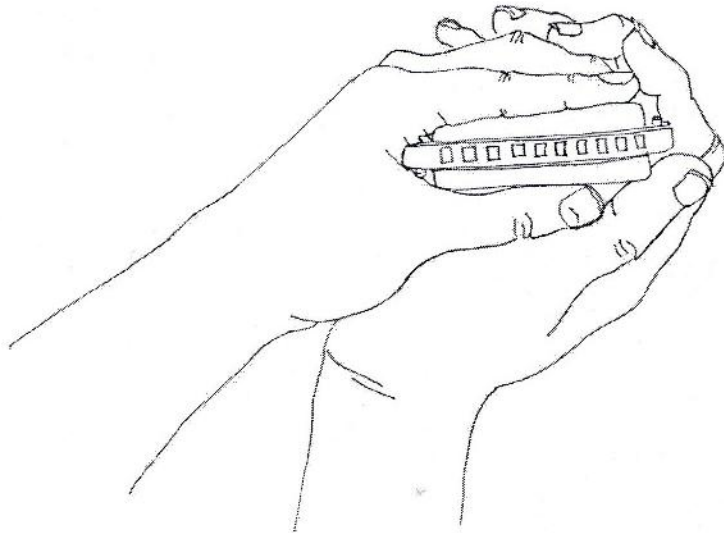
آناتومی سازدهنی دیاتونیک

نحوه صدادهی سازدهنی چگونه است؟ یا به زبان ساده‌تر صدای سازدهنی چه‌طور درمی‌آید؟
 وقتی در سازدهنی می‌دمیم، هوایی وارد سوراخ‌های ساز می‌کنیم که باعث لرزش زبانه‌ی کوچکی از جنس برنج می‌شود.
 نتیجه‌ی این لرزش، صدای نتی است که از سازدهنی می‌شنویم.
 در سازدهنی برای هر نت یک زبانه وجود دارد، که این زبانه‌ها بر روی صفحه‌ی مشبکی از جنس فلز پرچ شده‌اند.
 در سازدهنی دیاتونیک دو صفحه دارد، که یکی در بالا و یکی در زیر قسمت میانی ساز قرار گرفته است. قسمت میانی ساز هم
 چیزی شبیه شانه است که معمولاً از چوب ساخته می‌شود.
 دو روپوش فلزی که در بالا و پایین ساز قرار دارد و همان چیزی است که هنگام نگاه کردن به سازدهنی می‌بینیم، برای
 محافظت از زبانه‌ها و راحتی در استفاده از ساز، به آن پیچ شده‌اند.

چگونه سازدهنی را در دست بگیریم؟

سازدهنی را با دست چپ طوری بگیرید که سوراخ‌های آن روبه‌روی شما باشد. بعد درون آخرین سوراخ هر سمت بدمید، سوراخی که صدای بم‌تر دارد باید سمت چپ قرار گرفته باشد، اگر این‌طور نبود ساز را اشتباه در دست گرفته‌اید، آن را برعکس کنید. ساز را باید مطابق شکل زیر بین انگشت شست و اشاره‌ی دست چپ طوری بگیرید که انتهای سمت چپ ساز کاملاً بین این دو انگشت قرار بگیرد. حالا باقی انگشت‌های دست چپ را موازی با انگشت اشاره نگه دارید. فضایی که زیر دست چپ و ساز ایجاد شده را مانند شکل، با دست راست پر کنید. سازدهنی سبک است، آن را به نرمی در دستان خود نگه دارد. لازم نیست ساز را فشار دهید یا انگشتان‌تان را منقبض کنید. شاید بارهای اول این‌گونه دست‌گرفتن ساز به نظرتان سخت برسد. اما نگران نباشید، کم‌کم عادت می‌کنید. برای اجرای تکنیک‌هایی که در ادامه به آن‌ها خواهیم رسید، لازم است که بتوانید ساز را به درستی در دست بگیرید. و نکته‌ی آخر این که ساز باید کاملاً روبه‌رو و به موازات صورت و لب قرار بگیرد.

شیوهی تنفس درست در سازهای بادی

تنفس به کمک دیافراگم یا تنفس دیافراگمی

اگر نوازنده سازهای بادی، رقصنده، بازیگر تئاتر و گوینده هستید، یا اگر به طور کلی می‌خواهید بهتر نفس بکشید و کنترل دم و بازدم را داشته باشید، باید از دیافراگم یا همان عضله‌ی گنبدی‌شکلی که پایین ریه‌ها قرار دارد کمک بگیرید. دیافراگم به سمت بالا، پایین و طرفین باز و بسته می‌شود. پس طبیعی‌ست که هنگام تنفس دیافراگمی شکم باد کند و به حال قبل برگردد. اما در این حالت باید قفسه‌ی سینه ثابت بماند و لب‌ها و لپ‌ها منقبض نشوند.

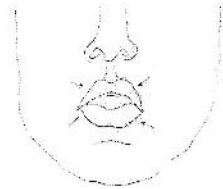
برای تمرین این روش و قوی کردن دیافراگم مراحل زیر را دنبال کنید:

- بر یک سطح صاف، روی کمر دراز بکشید. زانوها را آنقدر خم کنید که کف پاها با زمین تماس پیدا کند.
 - یک دست را روی قفسه سینه و دست دیگر را روی شکم بگذارید.
 - نفس عمیق بکشید. شکم باید هنگام دم گرفتن بالا بیاید، اما سعی کنید تا جایی که می‌توانید قفسه‌ی سینه را ثابت نگه دارید.
 - ماهیچه شکمی را جوری سفت کنید که روی شکم خود احساس فشار کنید.
 - نفس را بیرون بدهید (بازدم) و هوا را از طریق دهان از شکم خارج کنید. در این حالت هم سعی کنید قفسه سینه را ثابت نگه دارید. اما شکم به سمت پایین می‌رود.
- برای این که از درستی تنفس دیافراگمی مطمئن شوید، دست خود را جلوی دهان گرفته و بدمید، اگر هوایی که حس می‌کنید گرم باشد، تنفس دیافراگمی است، اما اگر سرد بود اشتباهی در کار است. و یا این که هنگام نفس کشیدن به شانه‌های خود دقت کنید، اگر تکان می‌خورند (بالا و پایین می‌رفتند) یعنی از راه دیافراگم تنفس نمی‌کنید.
- در هفته‌های اول روزی پنج تا ده دقیقه را به تمرین تنفس دیافراگمی اختصاص دهید.
- اگر پیوسته سازدهنی بنوازید، ماهیچه‌ی دیافراگم کم‌کم قوی می‌شود، اما برای تسریع این روند می‌توانید هنگام تمرین تنفس کتاب یا وزنه‌ی نه‌چندان سنگینی روی آن قرار دهید.

نواختن سازدهنی

نواختن تک‌سوراخ در سازدهنی معمولاً به دو روشِ تانگِ بلاک^۱ و پاکر^۲ صورت می‌گیرد. با این‌که هر کدام از این دو روش مزایای خاص خود را دارند، من در این‌جا فقط روش پاکر را توضیح می‌دهم و تمامی تمرینات را هم با روش پاکر اجرا کرده‌ام. با این‌حال، پیشنهاد می‌کنم بعد از تسلط بر روش پاکر، سراغ یادگیری روش تانگ بلاک بروید و یک بار هم تمرینات را با تانگ بلاک اجرا کنید.

روش پاکر

سازدهنی را به شکلی روی لب خود بگذارید که ساز با قسمت مرطوب داخلی لب تماس پیدا کند، ولی لب را به ساز فشار ندهید. حالا کناره‌های لب را به اندازه‌ای جمع کنید که به هنگام دمیدن فقط صدای یک سوراخ را بشنوید.

برای یادگیری آسان‌تر روش پاکر مراحل زیر را اجرا و تمرین کنید:

الف. دو نوار کاغذی برداشته یکی را سمت چپ و دیگری را سمت راست سوراخ چهارم ساز قرار دهید، به شکلی که فقط سوراخ چهارم دیده شود. در این حالت باید وقتی ساز را روی لب گذاشته و در آن می‌دمید فقط سوراخ چهارم به صدا دربیاید. ب. آن قدر در سوراخ چهارم دم و بازدم کنید تا با صدای درست نت آشنا شوید.

ج. در همین حالت و بدون برداشتن لب از روی ساز، کاغذ سمت راست را به سمت موافق (یعنی به سمت راست) حرکت دهید تا سوراخ‌های کناری آزاد شوند. حالا در ساز بدمید. اگر صدایی که می‌شنوید همان صدای آشنای سوراخ چهارم نبود، یعنی لب شما با سوراخ‌های دیگر سمت راست هم تماس دارد، و دارید در بیش از یک سوراخ می‌دمید. پس یا لب را کمی به سمت چپ حرکت دهید، و یا سمت راست لب خود را بیشتر جمع کنید تا باز به صدای سوراخ چهارم برسید. د. مراحل بالا را این بار با کاغذ سمت چپ تکرار کنید.

Mani Mozakka

A Guide to playing Blues Harp